

A tartós munkanélkülieknek nincs más esélyük

Told és a környező települések közmunkapályázatát végül elutasította a tanács

PETNEHÁZI ATTILA

Debrecen (HBN) – Közmunkaprogramokra (a második ciklusban) május végéig lehetett a pályázatokat benyújtani. Hajdú-Bihar megyéből összesen 11 pályázat érkezett a közmunkatanácshoz, melyek közül hatot önkormányzatok és azok társulásai, egyet gazdasági társaság készített, négy pályázat pedig a területfejlesztési tanács koordinációjával készült el – tudta meg a Napló Péter Ferenctől, a Hajdú-Bihar Megyei Munkaügyi Központ igazgatóhelyettesétől.

A pályázók településtisztasági, környezetvédelmi, belvíz-elvezetési, közútépítési, közút-kezelési, középület-felújítási, valamint szociális feladatok elvégzését tűzték maguk elé, összesen több mint 2300 fő foglalkoztatásával. Említést érdemel Told és a környező települések (végül elutasított) pályázata, amelyben a természeti katasztrófa okozta károk helyreállítását, a települések fejlesztését és a foglalkoztatási feszültségek enyhítését együttes célként jelölték meg.

Elő volt készítve

Péter Ferenc érdeklődésünkre elmondta, hogy több mint 1400 fő foglalkoztatására nyílik lehetőség a megyében, a közmunkaprogramok keretében. Az igazgatóhelyettes szerint a pályázatok elkészítéséhez szakmai segítséget je-

lentett az az április 29-i tanácskozás, amit a munkaügyi központ a területfejlesztési tanáccsal közösen rendezett, és amelyen részt vett Halmos Csaba, a közmunkatanács elnöke is. A rendezvényre azok a munkáltatók kaptak meghívást, akik a közmunkaprogramok megvalósítására pályázatot nyújthattak be.

A beérkezett 11 pályázatból a közmunkatanács végül hatot támogatott. Ezek között szerepel Polgár város „Próbátétel” elnevezésű belvízvédelmi közmunkaprogramja, melynek keretében idén nyolc Tisza-menti településen végzik el a belvízelvezető rendszer rekonstrukcióját. Az igenlő döntés eredményeként 190 munkanélküli foglalkoztatása valósulhat meg 64 munkanapra. A program augusztus 1-jétől október 31-ig tart, a leendő dolgozók irányítóként várhatóan 25 ezer, szakmunkásként 22 ezer, segéd munkásként pedig 20 ezer forintot kereshetnek majd havonta.

„Rábólintott” a közmunkatanács arra a pályázatra is, amely Püspökladány belvíz- és csapadékvíz-elvezető rendszereinek a felújítását célozza. A program részeként ebben az évben 259 munkanélküli foglalkoztatására kerül sor, akik több település belvíz- és csapadékvíz-elvezető rendszereit újítják fel. A foglalkoztatás időtartama itt is 64 nap, melyre augusztus 1. és október 31. között kerül sor. A vezető munkakört betöltők átlagosan 50 ezer, a szakmunkások 36 ezer, a segéd munkások pe-

dig 26 ezer forintot kereshetnek havonta a közmunkával.

„Zöld ár” és „Parti fecske”

Ugyancsak a nyertes pályázatok között szerepel a Hajdú-Bihar Megyei Területfejlesztési Tanács által előterjesztett, a szociális ellátórendszer fejlesztését célzó közmunkaprogram. Ennek keretében 154 fő foglalkoztatására nyílik lehetőség, 105 munkanapon keresztül. A vezető-irányítók munkabére havonta átlagosan 35 ezer, a szakmunkásoké 25 ezer, a segéd munkásoké pedig 20 ezer forint körül alakul. A program augusztus 1-jétől december 31-ig tart majd.

„Zöld ár” – ez a neve annak a közmunkaprogramnak, amelyet a megye északkeleti részének ár- és belvízvédelméért, a belvízelvezető létesítmények karbantartásáért szerveztek. A Hajdú-Bihar Megyei Területfejlesztési Tanács által koordinált programban 256 munkanélküli foglalkoztatására nyílik lehetőség, 105 munkanapra (augusztus 1-jétől december 31-ig). Az irányítói munkakört betöltők, valamint a szakmunkát végzők mintegy 27 ezer, a betanított munkások 24 ezer, a segéd munkások pedig 20 ezer forintot kereshetnek egy-egy hónapban.

Hajdú-Bihar középületeinek felújítására szervezték meg – ugyancsak a megyei területfejlesztési tanács koordinálásában – a „Parti fecske” elnevezésű közmunkaprogramot. A közmunkatanács pozitív döntése 166 munkanélküli 105

munkanapon történő foglalkoztatását teszi lehetővé augusztus 1. és december 31. között. E program keretében az irányítókat 37 ezer, a szakmunkásokat 28 ezer, a betanított munkásokat 24 ezer, a segéd munkásokat pedig havi 22 ezer forint munkabérrel honorálják.

Ez a járható út

A hatodik támogatott program az országos közúthálózat fenntartási feladataira szerveződött. A Hajdú-Bihar Megyei Közútkezelő Kht szervezésében 400 munkanélküli foglalkoztatására lesz lehetőség. A program keretében – mely augusztus 1-jétől december 31-ig tart – az irányítók havonta 37 ezer, a szakmunkások mintegy 26 ezer, a betanított munkások 22 ezer, a segéd munkások pedig 20 ezer forintot vihetnek haza.

Péter Ferenc a Naplónak elmondta, hogy a munkaügyi központ és a területfejlesztési tanács a nyertes munkaadókkal július 18-án találkozott, hogy megkezdjék az összesen 1425 munkanélküli foglalkoztatását lehetővé tevő közmunkaprogramok előkészítését. Mint megtudtuk, a Hajdú-Bihar megyében regisztrált 33 500 munkanélküliből mintegy 8 ezer fő a tartós munkanélküli. Ezek az emberek már jóval több, mint egy éve vannak munka nélkül, a többségük nyolc általános vagy az alatti iskolai végzettségű. Az igazgatóhelyettes szerint e munkanélküliek foglalkoztatásának szinte egyetlen lehetősége a közmunkaprogramokban rejlik.

Debreceni bűvárok hozták fel halott társukat

HERCZEG ZSUZSA

Debrecen (HBN) – Kominka Zoltán huszonnégy éves barlangászt, aki az Aggteleki Nemzeti Park területén lévő jósvafői Kossuth-karsztbarlangban július 9-én, szerdán délután veszítette életét, debreceniek is mentették.

Czakó László debreceni bűvár – a bűvárakció vezetője és egyik kivitelezője – elmondása szerint Magyarországon a barlangi mentések közül eddig ez volt a leghosszabb ideig tartó, a legnehezebb, és a legköltségesebb. Szerdától hétfőig körülbelül százhuszan – köztük a Barlangi Mentőszolgálat Adamkó Péter vezetésével, az Észak-magyarországi Barlangi Mentőegyesület tagjai, a polgári védelem, a rendőrség, a tűzoltóság – tartózkodtak folyamatosan a helyszínen.

– A hajdan Keszler Hubert által felfedezett Kossuth-barlangot helyenként teljesen kitölti föld alatti kis folyója, így néhol derékig, sőt nyakig érő víz folyik benne. A forrásbarlangban a bejáratától háromszáztíz méterre található egy szifon (görögül cső). Itt a barlang mennyezete már a víz alá „hajlik”. A víz alatti barlang addig ismert hossza ötven, mélysége huszonnégy méter volt. A Plózer István Barlangkutató Egyesület táborának tagjai ennek a barlangnak a feltárásán dolgoztak, további hatvan-nyolcvan méterrel hosszabbították meg a szakaszt. A baleset a feltáró kutatás közben történt. Kominka Zoltánnak csak kis mélységben kellett volna tági-tania az egyik szűkületet, ő azonban a megbeszélte időn túl sem jött fel a felszínre – sorolja a történeteket Czakó László. – A biztosítóbűvár ekkor utánament, s a vezetőktől mentén kereste társát. Majd a táborvezető Szabó Zoltán is lemerült, aki a bejáratnál elég messze találta meg a fiú egyik üresre szívott légzőkészülékét. Ebből arra következtettünk, hogy Kominka Zoltán nem mérte föl, milyen veszélyes, ha a második palack levegővel nem ki-, hanem befelé igyekszik. Ugyanis a szabály az, hogy a légzőkészülék kétpalackos legyen, mivel egy palack szükséges a be- és kijövetelhez, a má-

A tragikus esemény utolsó mozzanata: a mentőcsoporthoz a felszínre hozza a holttestet

Fotó: Kovács István

sodik pedig a vésztartalék. Ezután az újonnan felfedezett részekbe is benézett, de mivel ott nem volt zavaros a víz, azt feltételezte, hogy nem arra, hanem kifelé igyekezhetett a barlanggász, és ütközben eltévedt. Ekkor azonban már annyi idő telt el, hogy a másik palacknak is ki kellett ürülnie, így – ha nem talál egy levegőharangban végződő kúrtócskét, ahová fölmerülhet – nincs esélye az életben maradásra. Mindezek után riasztották a barlangi mentőszolgálatot, akik – mivel több barlangi mentésben is részt vettem már – engem hívtak. „Hazaro-hantam” Debrecenbe, és saját felszereléssel indultam menteni. Előtte Vida István budapesti bűvártársunk merült le, sikertelenül. Utána én „mentem le” Nargilével, azaz vezetékes

légzőkészülékkel, illetve bűvártelefonnal. Ennek használata kötelező lenne hasonló merüléseknél, s vele Zoltán is megmenekülhetett volna. Huszonnégy méter mélységben voltam, ott, ahonnan már felhozták bűvártársunk egyik palackját. Otthagytam nekem sem sikerült megtalálnom, csak elejtett lámpájára bukkantam rá. Ezután éjszakára beszűkítettük a keresést, hiszen már reményünk sem lehetett, hogy túlélte a merülést. Másnap, azaz péntek délután Szabó Zoltán a bejáratától hatvan méterre levő, négy méter hosszú, húsz-huszonöt centiméter magasságú, lapos szűkülettel kezdődő, harminc méter mélységben levő új részben találta meg a holttestet. A szűkület kitágítása után – a rákövetkező nap – Kovács György próbálta kihoz-

ni az élettelen testet, de a hullamerevség okozta testhelyzet miatt az nem fért ki a lyukon. Ezért vasárnapig kellett várunk a kihozattal. Rádásul aznap hatalmas felhőszakadást kaptunk, aminek következtében a barlangi víz szintje megemelkedett, így könnyen bentrekedhetünk volna – esőzések idején a barlang sokszor a plafonig megtelik vízzel. Szerencsére ez nem következett be, így Kovács István (debreceni) és Irsai Sándor biztosítóbűvári „felügyelete” mellett kiegyengedtettem a szerencsétlenül járt fiatalember izületeit, térdét és gerincét, így áthúzhattam a szűkületen egy termecskébe, ahonnan a soron következő szűkületeken keresztül vasárnap délután hat-hét órára a halott barlangkutatót sikerült kihozni.

KOMMENTÁR

KOROKNAI EDIT

Pénzért bárki

Az államilag finanszírozott és az önköltséges hallgató ugyanolyan diplomát kaphat. A felsőoktatási törvény tavaly elfogadott módosítása értelmében ugyanis szeptembertől több egyetemen és főiskolán bevezetik a költségterítéses képzést. Pénzért tehát bárki járhat felsőoktatási intézménybe, ahová jelentkezett, de felvételi során nem ért el elegendő pontot a normál, államilag támogatott képzéshez.

Az államilag finanszírozott és az önköltséges diák azonos diplomát kaphat. Sőt, a „pénzes” biztosabb, hogy megkapja, hiszen kirúgása senkinek sem lesz érdeke. Természetesen az azért nem biztos, hogy mégis elvégzi az iskolát, hiszen lesznek, akik a „jól tejlő” hallgatót is elküldik, ha nem felel meg, és akkor oda a sok pénz diáknak, apának, iskolának egyaránt. A nehéz anyagi helyzetben lévő intézményeknek ugyanis jól jönnek a havi százazatok – a SOTE-n például több mint hatszázezer forintot kell fizetni szeptembertől szemeszterenként a gazdag apukáknak. Mert természetesen egyetlen fiatal sem teheti meg, hogy saját zsebéből perkálja az új tízezreket, pedig jó sokat le kell majd tenniük egy-egy asztalra. A SOTE-n például havonta 122 ezret – plusz a 10-12 ezer forintos beiratkozási díjat –, amit több mint 140 jelentkező vállalt is az elkövetkező hat évre (12 félévre), és ugyanezt tette a Budapesti Műszaki Egyetemen körülbelül ezer jelentkező is a félévi 120 ezer forintot illetően. De képeznek pénzért az orvosok és mérnökök mellett jogászokat, politológusokat, közgazdászokat, tanárokat és tanítókat is. És belőlük – pénzért – orvosok, mérnökök, jogászok, politológusok, közgazdászok, tanárok és tanítók lesznek. Pedig így is milyen sok orvosi műhibáról – vagy „csak” tévedésről –, építészeti gondokról hallhatunk az országban! Két éve egy láb és kéz-ujjak nélküli kislány jött világra, pedig a terhesség alatt kötelező volt a vértágok vizsgálata. Az orvos azonban nem vette észre azok hiányát, vagyis tévedett. Mert ez nem orvosi műhiba, ez „csupán” tévedés. De sokszor kezelnek félre egyszerűbb bajokat is és sokszor műtenek rosszul nagyobb sérüléseket is. Az „ingyenes” orvosok. A „pénzesek” vajon jobbak lesznek? Azok, akiknek a szülei, rokonai kifizetik a havi tízezreket azért, hogy kislányuk neve előtt ott álljon a két bűvös betű? Azok, akiknek nem sikerült saját erejükből bekerülniük az egyetemekre, mert nem tudtak megfelelően teljesíteni a felvételin, mert nem voltak képesek elegendő pontszámra valótló produkálni?

Az is igaz persze, hogy egyetlen megmértetés nem mindig tükrözi a valóságot, hogy az egyszeri felvételin izgulhat-görcsölhet a jelentkező, de a legtöbbször nem ez a valódi gond. És egy orvos természetesen egy életveszélyes – vagyis „egyszeri” – műtét előtt, közben sem izgulhat, nem remeghet. Pedig pénzért nemcsak a legokosabbak, legjobbak – esetleg okosak, jók – kerülnek majd az iskolákba.

JEGYZET

VASS ATTILA

Mindörökké, panel!

Halottak hamvait helyezik el az István király tért templom urnakertjében. A környékbelieknek állítólag csak a minap tudomására jutott terv szerint a kegyeleti hely több mint négyszáz ember földi maradványainak szolgálatát majd nyughelyül. Az Isten új háza mentén élők véleménye markáns frontvonalat alkot: dühöd és helyeslő társaságok figyelik a beruházást.

A hirtelen kipattant ügyben az érintett választási csoport lelkéze is nyilatkozott. A városi tévé híradójában például azt mondta, hogy mivel rendelkeznek a szükséges szakhatósági engedélyekkel, nem tartották fontosnak a lakosság megkérdésését. A felháborodás okát nem értő tiszteletes a Naplónak ezt azzal is megtoldotta, hogy a negyven ezer lelket számoló városrészben sok idős, beteg, magányos hívó is él, akik szeretnék közel tudni magukhoz a szeretteik nyughelyét.

És természetesen sok (minden bizonnyal jóval több), úgynevezett ateista is – teszem hozzá én. Akik már a templom emelésének sem örültek igazán, tekintve, hogy elvesztették a parkot, ahol alkalomadtán játszhattak a gyerekekkel. És lássuk be, az sem olyan egyszerű, hogy a reformátusok is maradéktalanul egyetértene a urnatemető ottani megépítésével... Szóval, a biztosra menés és a tisztesség érdekében talán mégiscsak érdemes lett volna megismerni a várható reakciókat.

Különben meg hadd épüljön csak meg az urnatemető! Léte – elnézést a morbid metaforáért – jól szemlélteti a mindörökké tartó, magyar panelvároságot: a pár méterről egymásra néző, sokemeletes kalickarendszerek szűk odúban vegetáló, apró véglények „porból állítottunk, s porrá leszünk”, ragyogónak aligha mondható perspektívákat tartogató világot.